

Uwagi Sieci Mapuj Pomoc do projektu Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2027- 2031

*do zał.1 Sieć stworzyła osobną tabelę

Nr strony	Treść Programu	Komentarz do Programu	Uwzględnienie działania w zał. 1
10	Kluczową rolę w systemie pełnią Państwowa Straż Pożarna, ochotnicze straże pożarne, struktury zarządzania kryzysowego, Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz organizacje pozarządowe . Pozwala to wykorzystywać istniejące zasoby kadrowe, organizacyjne i techniczne oraz rozwijać je zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie.	Ważne, że państwo zauważyło nie tylko rolę podmiotów ustawowych i tych podpisujących umowy, ale również szeroko pojętego społeczeństwa obywatelskiego.	nie dotyczy
10	Dalszego rozwoju wymagają przede wszystkim infrastruktura ochronna, lokalne zdolności logistyczne, zasoby kadrowe, integracja systemów oraz przygotowanie ludności.	Program uwzględnia zasoby kadrowe jako element strategii na przyszłość. Na to powinny być finanse w programie.	uwzględniony w zał. 1 – 1A, 1B, 1C, Brak uwzględnienia w zał 3 w kontekście podmiotów inne niż ratownicze
10	Doposażanie służb jest powiązane z rozszerzaniem sieci podmiotów ochrony ludności. Rozwój łączności i systemów alarmowania wspiera przygotowanie ewakuacji oraz współpracę cywilno-wojskową. Takie podejście służy stopniowemu zwiększaniu zdolności całego systemu, a nie wyłącznie jego poszczególnych elementów.	Czy to oznacza, że MSWiA widzi rolę lokalnych NGO jako nośników wiedzy, przekazywania informacji, informowania grup wykluczonych, do których państwo nie dotrze? Taką rolę istotnie odgrywaliśmy. Wymaga to stworzenia procedur, uzgodnienia ról, uzgodnienia sposobu komunikacji, przeprowadzenia ćwiczeń z wyprzedzeniem.	Rozszerzenie sieci podmiotów uwzględniony w zał. 1 – 1A, Rekomendujemy uwzględnienia możliwości nośników wiedzy i przekazywania informacji do grup wykluczonych przez NGO i Podmioty w Ob.4D Konieczność dołączenia szkoleń dla organizacji i podmiotów będących nośnikami zweryfikowanej wiedzy 6A, 6E
11	Dalszego rozwijania wymagają mechanizmy współpracy poziomej . Dotyczy to wymiany informacji, doświadczeń i rozwiązań stosowanych przez poszczególne jednostki oraz podmioty systemu.	Bardzo istotny element.	uwzględnione w zał. 1 – 1A, wymaga dołączenia możliwości realizacji poziomej współpracy również z NGO a nie tylko podmiotami
14	Dalszego wzmacniania wymagają zasoby kadrowe. Szczególne znaczenie mają kompetencje związane z planowaniem, koordynacją, logistyką i obsługą systemów technicznych . Potrzebne jest również zapewnienie odpowiedniej liczby osób do wykonywania nowych obowiązków.	W pełni zgadzamy się z tym stwierdzeniem. Wymaga finansowania kadr / osób zatrudnionych także w podmiotach ochrony ludności, którzy mają za zadanie np. koordynować działania, prowadzić działania humanitarne, utrzymywać gotowość NGO na terenie danego województwa.	konieczny do uwzględnienia w zał.1 min. w Obszarach 1, 4D, 6
14	Istotne będzie prowadzenie regularnych szkoleń i ćwiczeń. Pozwoli to nabywać i utrzymywać kompetencje oraz sprawdzać zdolność współdziałania wielu podmiotów.	Bardzo się cieszymy, że międzysektorowe ćwiczenia i szkolenia zostały zauważone. Chcemy, aby brały w nich udział nie tylko podmioty ustawowe, ale również organizacje, które chwilowo nie zostały włączone w poczet podmiotów, ale pełnią ważną lokalną / regionalną rolę. Aktualnie kilka organizacji pozarządowych przeprowadza lokalne ćwiczenia i symulacje (tj. Homofaber, Ashoka, TRATWA, Morena, Fundacja To Proste, Fundacja Folkowisko, PAH, IOM Polska etc). Doświadczenie i kompetencje NGO powinny uzupełniać doświadczenie i kompetencje organów ochrony ludności.	uwzględniony w zał. 1 – 6A
16	W perspektywie lat 2027–2031 istotne będzie utrzymanie powszechnego charakteru edukacji oraz zwiększanie udziału praktycznych form przygotowania.	J.w. w komentarzach do strony 14, Organizacje społeczne powinny brać udział w przygotowaniach szkoleń. W ramach powszechnej edukacji CEO, Grupa Zagranica, SOK, PAH, Fundacja To Proste etc. ma ugruntowaną wiedzę prowadzenia działań edukacyjnych, współpracując z administracją publiczną.	uwzględniony w zał. 1 – 6A, 6B

	Działania powinny tworzyć ciągły proces rozwijania wiedzy i umiejętności mieszkańców. Szczególne znaczenie będzie miało dalsze rozwijanie Akademii OLiOC, Powszechnych Warsztatów Ochrony Ludności oraz innych form ćwiczeń prowadzonych z udziałem administracji, służb, szkół, uczelni i organizacji społecznych.		
18	Przygotowanie społeczeństwa zostało włączone do działań systemowych na szeroką skalę. Powszechne działania informacyjne są uzupełniane szkoleniami oraz praktycznymi formami przygotowania. Rozwój Akademii OLiOC oraz Powszechnych Warsztatów Ochrony Ludności rozszerza możliwości docierania do mieszkańców i kształtowania praktycznych umiejętności. Dalsze działania powinny zwiększać regularność edukacji i ćwiczeń. Szczególne znaczenie ma przygotowanie do alarmowania, ewakuacji, udzielania pierwszej pomocy oraz samodzielnego funkcjonowania w początkowej fazie kryzysu.	To bardzo ważny element. MSWiA powinno dostrzegać potencjał szkoleniowy NGO szerzej niż organizacji wpisanych do ustawy jako podmioty.	uwzględniony w zał. 1 – 6A, 6B, 6E
20	Włączenie społeczeństwa obywatelskiego zwiększa odporność systemu oraz możliwości realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.	Bardzo ważne zdanie, Program uwzględnił nie tylko podmioty, ale szerzej rozumiane społeczeństwo obywatelskie , jako element zwiększenia odporności systemu.	nie dotyczy
20	Dlatego też, przy realizacji Programu należy całościowo uwzględnić współdziałanie wszystkich elementów systemu ochrony ludności: organów ochrony ludności, podmiotów ochrony ludności (zarówno publicznych, jak i organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców), a także organizacji pozarządowych i społeczeństwa.	Sugerujemy dodanie tutaj przed słowem „społeczeństwo” słowa „organizacji pozarządowych”, gdyż one nawet nie będąc podmiotami, pełnią ważną rolę w systemie, co podkreślono na stronie 8 Programu. Zachowa to spójność dokumentu.	Brak włączenia słowa “organizacje pozarządowe” do załącznika 1, co sugeruje brak możliwości finansowania działań NGO nie będących podmiotami pomimo powyższego zapisu na str 20
20	Program będzie dążył do równoległego rozwijania i utrzymywania trzech wzajemnie uzupełniających się wymiarów (filarów): wymiar społeczny: obejmuje przygotowanie oraz edukowanie ludności do właściwego postępowania w sytuacji zagrożenia, solidarności społecznej oraz do współdziałania z organami i podmiotami realizującymi zadania ochrony ludności.	Aby móc to zrealizować środki np. z NIW oraz na poziomach wojewódzkich powinny przewidywać włączenie NGO do przygotowania i edukowania do właściwego postępowania w sytuacji zagrożenia, solidarności społecznej etc. To element niezbędny do dołączenia do „Obszarów działań” i środków przeznaczonych na ten cel.	Brak włączenia słowa “organizacje pozarządowe” do załącznika 1, co sugeruje brak możliwości finansowania działań NGO nie będących podmiotami pomimo powyższego zapisu na str 20
20	<i>Program będzie dążył do równoległego rozwijania i utrzymywania trzech wzajemnie uzupełniających się wymiarów (filarów):..... wymiar wsparcia [przyp.red. jako trzeci filar]:</i> obejmuje współdziałanie organów z podmiotami wspierającymi wykonywanie zadań ochrony ludności, w szczególności	Bardzo ważne że “pomoc humanitarna” była postrzegana szerzej niż tylko pomoc medyczna. Obecnie tak wynika z zapisów Zał. 1 Obszar 3D. Utrzymanie zdolności humanitarnej, kluczowego personelu, szkoleń etc jest kluczowa dla możliwości zapewnienia współpracy poziomej.	Wymaga osobnego pkt w Obszarze 3D

	w zakresie pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej		
20	Wymiar wsparcia obejmuje współdziałanie organów z podmiotami wspierającymi wykonywanie zadań ochrony ludności, w szczególności w zakresie pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej. Do tego wymiaru zalicza się: organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego lub działalność społeczną, które współpracują z organami ochrony ludności albo zostały włączone do systemu ochrony ludności.	W opisie „wymiaru wsparcia” dopisać, że organizacje społeczne są współtwórcami odporności i współproducentami bezpieczeństwa, a ich rola obejmuje także planowanie, edukację, ćwiczenia, komunikację i ewaluację.	Nie dotyczy
21	Realizacja Programu będzie służyła zrównoważonemu rozwojowi systemu w perspektywie sektorowej: ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej wspiera współdziałanie podmiotów publicznych i pozarządowych. W Programie zapewniono środki dla samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.	Cieszymy się, że ponownie NGO, a nie tylko podmioty, zostały uwzględnione.	Brak włączenia słowa “organizacje pozarządowe” do załącznika 1, co sugeruje brak możliwości finansowania działań NGO nie będących podmiotami pomimo powyższego zapisu na str 21
23	Strategicznym celem Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na kolejne pięć lat jest ...	Należy dodać: „Wzmocnienie zdolności społeczeństwa obywatelskiego, społeczności lokalnych i obywateli do współtworzenia odporności społecznej poprzez rozwój kompetencji, sieci współpracy i wolontariatu oraz trwałych mechanizmów współdziałania z administracją publiczną i podmiotami ochrony ludności.” Obecny Program mówi o społeczeństwie jako „aktywnym ogniwie systemu”, ale nie przekłada tego na odrębny cel.	konieczny do uwzględnienia w Obszarze 1
23	Współpraca z sektorem społecznym w systemie ochrony ludności i obrony cywilnej	Ważne, że w Programie powstał rozdział odnoszący się do NGO.	Nie dotyczy
24	Do najważniejszych zadań w tym obszarze będzie należało: 1) mapowanie zasobów sprzętowych, osobowych i organizacyjnych (zdolności) organizacji społecznych...	Rozszerzyć mapowanie NGO o: kompetencje, sieci społeczne, zasięg terytorialny, zdolność mobilizacji wolontariuszy, doświadczenie edukacyjne i komunikacyjne oraz zdolność wspierania grup szczególnie narażonych. Zasoby organizacji to nie tylko sprzęt i personel, ale także zaufanie, wiedza lokalna i sieci społeczne. Temat uwzględniony w publikacji “Lekcje z kryzysu”	Po dokonaniu korekty na str 24 można interpretować że temat uwzględniony w zał. 1 – 1A
24	Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi strategię współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej. Obszarem o szczególnym znaczeniu w kontekście współpracy z organizacjami pozarządowymi jest działalność edukacyjna, szkoleniowa, a także pomoc humanitarna.	Skoro powstaje strategia współpracy z NGO, to środowisko społeczne chce brać udział w jej powstawaniu. Zakładamy, że w strategii określone zostaną zasady współpracy z NGO w planowaniu, ćwiczeniach, ewakuacji, komunikacji kryzysowej, edukacji, pomocy humanitarnej czy ewaluacji systemu.	Nie dotyczy
25	Organizacje działające w wymiarze wsparcia powinny zapewniać przewidywalną dyspozycyjność w sytuacji kryzysowej, zarówno w zakresie personelu, jak i zasobów.	Wymaganiu gotowości NGO powinno towarzyszyć finansowanie ich zdolności do ciągłości działania – personelu, infrastruktury, łączności, procedur i zasobów. Jeżeli NGO mają stanowić element systemu odporności, same muszą być odporne na kryzysy.	konieczny do uwzględnienia w zał.1, w szczególności Obsz. 1
25	Dla dopełnienia systemu inne organizacje pozarządowe mogą realizować zadania ochrony ludności i obrony cywilnej i otrzymywać finansowanie za pośrednictwem Narodowego Instytutu Wolności – Centrum	a) Cieszy nas że został tu uwzględniony NIW. Cieszymy się również z zapisu gwarantującego 5% na organizacji pozarządowych a nie tylko podmiotów ochrony ludności, jednocześnie b) aktualnie program zakłada że 50% środków z 75% środków z obszaru 3, na które przeznaczono 20% budżetu ma zostać przeznaczonych na OSP! Oznacza to że same założenia programu zakładają 7,5% na OSP jako wymóg programu i to	konieczny do uwzględnienia w zał.1

	Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Organizacje tworzące sieci organizacji, będące podmiotami ochrony ludności, wspierają współpracę pomiędzy pozostałymi organizacjami niewłączonymi formalnie do systemu ochrony ludności. W Programie przewidziano gwarantowaną kwotę środków w wysokości co najmniej 5% puli środków wojewodów, którą przeznacza się na finansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w każdym województwie.	TYLKO z obszaru 3. OSP jest organizacją ratowniczą ALE też jest organizacją pozarządową. (do kwot na programy odniesiemy się dalej). Realnie oznacza to że wojewodowie podpisując wymagane porozumienia z OSP nie musieliby współpracować z żadnym innym NGO aby spełnić wymogi programu. Należy wykluczyć OSP z puli 5% wojewódzkiej i ogólnopolskiej, bo samo MSWiA je wyodrębnia jako podmiot uprzywilejowany, o odrębnym zadaniu strategicznym. c) obecne brzmienie wskazuje że 5% na NGO są w dyspozycji wojewodów. Brakuje informacji na temat gwarantowanej puli środków ogólnopolskich. Należy zapewnić również 5% środków z puli MSWiA, na środki w dyspozycji organów wojewódzkich i poziomu krajowego. Bez tego zapisu niejasne byłoby, z jakich źródeł mogą rozwijać swoje przygotowanie kryzysowe organizacje pozarządowe, niebędące podmiotami z art. 17 ustawy, realizującymi działania ogólnopolskie. PAH, Banki Żywności, WOŚP, Ashoka, Fundacja To Proste, Humansoh, Humandoc, TRATWA, Folkowisko, Fundacja Morena Funacja RCB, Zustrich, Dom Ukraiński, PCPM,, Fundacja Ukraina, Związek Ukraińców w Polsce, Fundacja Q, Fundacja E, CEO, Dom Otwarty, Fundacja Barka, Fundacja Batorego, Fundacja Stocznia jak i Agendy ONZ (IOM, UNICEF, UNHCR) i dziesiątki innych organizacji będących Członkami lub partnerami Sieci Mapuj Pomoc, w trakcie ostatnich kryzysów realizowały ważne i docenione przez system działania pomocowe i humanitarne wykraczające ponad jedno województwo. Od działań logistycznych, żywnościowych, edukacyjnych, ewakuacyjnych, mieszkaniowych, psychologicznych, prawnych, zdrowotnych i innych wchodzących w skład działań pomocowych i humanitarnych. Niezbędne jest zagwarantowanie środków dla organizacji zarówno tych które są lub wciąż nie są podmiotami z mocy art 17 na poziomie ogólnopolskim. e) Widzimy możliwość koszytania przez ww organizacji z puli środków przeznaczonych dla NIW, jako organizacji i podmiotów nie wymienionych w art 17. W tym celu niezbędne jest zagwarantowanie dodatkowych 2% środków ogólnopolskich (czyli 5-10% z ogólnopolskiej puli MSWiA) do dyspozycji NIW. Część środków NIW przeznaczona byłaby na realizację programu POLIOC na poziomie ogólnopolskim (koordynacja, sieciowanie, budowana wolontariatu, tworzenie procedur, opracowanie narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych między NGO) zaś część przekierowywana byłaby w teren, do organizacji, które nigdy nie wejdą do systemu oficjalnie, podpisując porozumienie o staniu się "podmiotem". W trakcie kryzysu, będą przygotowane i jak pokazuje doświadczenie realizować będą ważne działania. które to środki, celem stworzenia f) Nieścisłość możliwości finansowania NGO przez NIW - Prosimy o potwierdzenie, że NIW może wydawać środki na NGO nie będące podmiotami: realizującymi działania z zakresu OLIOC. Tak mówi Art. 153a. 1. "Minister właściwy do spraw wewnętrznych może powierzyć Narodowemu Instytutowi Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego realizację zadania zleconego na podstawie art. 24 ust. 3 pkt 12 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2026 r. poz. 94), polegającego na wykonywaniu części zadań związanych z udzielaniem dotacji celowych podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizującym zadania z zakresu ochrony ludności." Pytanie jest zasadne gdyż w 2 msc Programu jest inny zapis niż w ustawie - str. 49 zapisano <i>"Inwestycje mogą być dokonywane jedynie na rzecz organów i podmiotów ochrony ludności, zgodnie z art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej. ". oraz str</i> - 49 "3) <i>Środki dla podmiotów niebędących podmiotami ochrony ludności mogą być przekazywane tylko, gdy ustawa wprost to przewiduje.</i> - <i>W części NIW należy doprecyzować, że gwarantowane środki dla NGO mogą finansować także rozwój zdolności organizacyjnych, szkoleniowych, wolontariackich, komunikacyjnych i logistycznych, a nie tylko realizację pojedynczych zadań.</i>	
--	--	--	--

		h) Sugestia: Skoro wojewodowie będą mogli przeznaczać 5% środków dla NGO będącymi jak i nie będącymi podmiotami, sugestia, aby wojewoda całą lub część puli 5% środków dla NGO mógł przekazywać poprzez wojewódzkie urzędy marszałkowskie / JST / NIW / ogólnopolskich lub wojewódzkich operatorów grantów z doświadczeniem.	
27	Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym budowanie odporności społecznej, powinno uwzględniać zróżnicowane potrzeby i kompetencje wszystkich grup społecznych oraz dążyć do pełnego wykorzystania ich potencjału.	Obecny zapis o uwzględnieniu „zróżnicowanych potrzeb i kompetencji wszystkich grup społecznych” uzupełnić o potencjał kobiet oraz ich udział w sektorach kluczowych dla ciągłości funkcjonowania państwa i społeczeństwa.	konieczny do uwzględnienia w zał.1
25–27	Dotyczy części „Zasady Programu”.	Dodać zasadę, że perspektywa płci jest uwzględniana w zbieraniu danych, analizie ryzyka, planowaniu, budżetowaniu, szkoleniach, projektowaniu infrastruktury i ewaluacji Programu.	konieczny do uwzględnienia w zał.1
31	Obszar 6 obejmuje szkolenia przewidziane ustawą, ćwiczenia oraz pozostałe działania edukacyjne.... Obejmuje również przeciwdziałanie dezinformacji i działaniom zmierzającym do polaryzacji społecznej i osłabiania zaufania do instytucji publicznych, a także działalność informacyjną wskazującą możliwości zaangażowania obywateli w budowanie odporności społecznej.	Oznacza to konieczność dołączenia do programu działań dotyczących przeciwdziałania dezinformacji, polaryzacji i osłabieniu zaufania do instytucji publicznych oraz planowych działań informacyjnych.	Do uwzględnienia w zał. 1 – 4 oraz 6B, 6E
31	Obszar 7: Podstawą komponentu będą podmioty lecznicze nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.	Czy będą tu brane pod uwagę podmioty lecznicze, które nie korzystają z finansowania NFZ, w tym NGO prowadzące podmioty lecznicze? Chodzi zarówno o wykorzystanie potencjału NGO, jak i ryzyko dla tych podmiotów w sytuacji kryzysu, gdy zostaną pozbawione kadr lub będą miały narzucone obowiązki, których nie będą w stanie spełnić.	Do ewentualnego uwzględnienia w zał 1, obszar 7
32–33	Główne etapy realizacji Programu.	Do kamieni milowych na 2027 r. dodać: przygotowanie krajowej mapy potencjału NGO, standardu współpracy administracja–NGO, procedury udziału NGO w Ćwiczeniach oraz zestawu wskaźników monitorujących udział społeczeństwa obywatelskiego i kobiet.	konieczny do uwzględnienia w zał.1
36–44	Część III – Podział środków finansowych.	W odniesieniu do środków dla NGO dopisać, że mogą one być przeznaczane na utrzymanie gotowości, szkolenia, ćwiczenia, rozwój wolontariatu, procedury ciągłości działania oraz budowanie sieci współpracy.	konieczny do uwzględnienia w zał.1
45	Wskazane jest, aby plany wykonawcze Programu zostały opracowane również na szczeblu gmin, powiatów i samorządu województwa, w szczególności w przypadku realizacji istotnych inwestycji na obszarze danej JST. Plany wykonawcze JST powinny zawierać m.in. diagnozę stanu wyjściowego zasobów i analizę potrzeb oraz identyfikację zasobów społecznych.	Plany wykonawcze na poziomie samorządowym powinny być opracowywane z uwzględnieniem struktur współpracy, tj. wraz z podmiotami pozarządowymi. Dzięki temu bardziej prawdopodobna jest realna identyfikacja i ocena zasobów społecznych jednostki. Brakuje definicji zasobów społecznych.	konieczny do uwzględnienia w zał.1
46	Co najmniej 75% środków przyznanych w ramach limitów wojewódzkich w obszarze 3 należy przeznaczyć na realizację zadań o charakterze obronnym...; co najmniej 50% środków przeznacza się na ochotnicze straże pożarne.	50% kwoty z największego Obszaru 3 na OSP jest nieproporcjonalnie duże w stosunku do liczby zadań opisanych w Obszarze 3. Skoro w tym obszarze wzmiankowana jest pomoc medyczna, humanitarna i logistyczna etc. te działania nie polegają jedynie na PSP i OSP, ale również JST, NGO i podmiotach ratownictwa medycznego. Zapis buduje system, który może stać w sprzeczności z holistycznym podejściem Programu.	nie dotyczy
47–52	Część III – Zasady realizacji inwestycji.	Do kryteriów oceny inwestycji dodać: „wpływ inwestycji na odporność społeczną”, obejmujący zdolność społeczności do samoorganizacji, utrzymania podstawowych funkcji i współdziałania z podmiotami ochrony ludności.	konieczny do uwzględnienia w zał.1 Obszar 1
47 i 50	Str. 47: możliwość przypisania danego zakupu lub inwestycji do obszaru, podobszaru i zadania Programu. Str. 50: możliwy jest zakup rzeczowy spoza katalogu, pod	Załącznik 3 wymienia niemal wyłącznie zakup sprzętu i budowę infrastruktury. Nie uwzględnia niemal zupełnie elementów wymienionych w pierwszej części dokumentu. Brakuje informacji, jaka jest ścieżka, organ i wytyczne oceny kwalifikowalności wydatków spoza zał. 3.	Konieczna korekta zał 3

	warunkiem wykazania kwalifikowalności.		
54	Część III – Monitorowanie realizacji Programu.	Do metodyki monitorowania dodać wskaźniki dotyczące: liczby NGO włączonych do systemu, udziału NGO w ćwiczeniach, liczby przeszkolonych wolontariuszy, wartości środków przekazanych NGO, udziału kobiet w szkoleniach i ćwiczeniach oraz udziału kobiet w strukturach decyzyjnych.	Nie dotyczy
54	Część III – Monitorowanie realizacji Programu.	Dodać zasadę: „W okresowej ewaluacji Programu uwzględnia się doświadczenia i opinie organizacji społecznych uczestniczących w realizacji zadań oraz wyniki niezależnych badań dotyczących odporności społecznej.”	Nie dotyczy